

Nota van Inlichtingen 2 Softwarelicenties

7-apr-26

Nr.	Heeft betrekking op:	Vraag:	Antwoord:
1	ARBIT 2022 Art. 26.4 sub c en d Nvl 1, vraag 37	<p>In uw antwoord op vraag 37 van de Nota van Inlichtingen geeft u aan dat artikel 26,4 sub c ARBIT wordt aangepast in 'in geval van aanspraken op schadevergoeding ten gevolge van onjuiste advisering en/of nalatig handelen door Opdrachtnemer op het terrein van intellectuele eigendomsrechten.' Adviseren over intellectuele eigendomsrechten valt niet onder de scope van de Aanbesteding. Inschrijver verzoekt u derhalve 'onjuiste advisering' te schrappen. Graag uw akkoord. Indien u niet akkoord bent, verzoekt inschrijver dit te motiveren.</p>	<p>CIZ is van mening dat het adviseren, mede gelet op de rol van de Opdrachtnemer als deskundig adviseur en intermediair bij de levering en structurering van softwarelicenties en gebruiksrechten, een kernverplichting betreft binnen de onderhavige overeenkomst.</p> <p>Zie de nieuwe formulering van het artikel in vraag 6.</p>
2	ARBIT 2022 Art. 27 Nvl 1, vraag 97	<p>In uw antwoord op vraag 97 van de Nota van Inlichtingen gaat u in op onvoorziene omstandigheden. Echter, vraag 97 heeft betrekking op overmacht. Dit zijn verschillende leerstukken. Inschrijver herhaalt daarom de vraag en verzoekt u om een nieuw antwoord.</p> <p>In artikel 27 van de ARBIT heeft u de bepalingen omtrent overmacht opgenomen. In de huidige tijd zijn er helaas veel situaties waar inschrijvers geen enkele invloed op hebben. Denkt u hierbij aan grondstoffentekort (computer chips tekort), storingen in productie Leverancier (sluitingen fabrieken China als gevolg van COVID-19), ziekte van personeel (COVID pandemie), transportproblemen (container gebrek).</p> <p>In de zaak met kenmerk ECLI:NL:RBNHO:2022:3274, Rechtbank Noord-Holland, datum uitspraak 14 april 2022, datum publicatie 21 april 2022, is er een aanbestedingsprocedure van een Aanbestedende dienst waarbij er voor belangrijke onderdelen sprake is van een sterke verlenging van levertijd en dat in het algemeen geldt dat de supply chain problematiek in de markt op dit moment ernstig en onzeker is. De voorzieningenrechter achtte het hierbij aannemelijk dat de door Inschrijver geschetste problematiek als gevolg van de oorlog in Oekraïne en de daardoor toegenomen energie- en grondstoffen schaarste mogelijk nog verder zal toenemen. De voorzieningenrechter was hierbij van oordeel dat de Aanbestedende dienst de hier besproken verdragingsrisico's, onder de geschetste omstandigheden, in het contract niet eenzijdig bij de inschrijver kan leggen en adviseert een meer evenwichtige regeling in het contract op te nemen. Inschrijver verzoekt u derhalve de genoemde situaties onder overmacht te laten vallen. Graag uw akkoord. Indien u niet akkoord bent, verzoekt inschrijver dit te motiveren.</p>	<p>CIZ blijft bij haar standpunt. Een onvoorziene omstandigheid kan in bepaalde gevallen ook als overmacht aangemerkt worden maar dit hangt sterk van de situatie en de vraag of de omstandigheden. Een partij kan de rechter op grond van art. 6:258 BW en art. 6:75 BW verzoeken tot wijziging van de gevolgen van de overeenkomst of tot (gedeeltelijke) ontbinding.</p>
3	ARBIT 2022 Art. 26.2 Nvl 1, vraag 16	<p>In uw antwoord op vraag 16 van de Nota van Inlichtingen geeft u aan dat de maximum aansprakelijkheid per jaar is gelimiteerd in de Aanbestedingsleidraad. Voor de volledigheid verzoekt inschrijver u te bevestigen dat de aansprakelijkheidsbeperking per jaar is gelimiteerd tot de verzekeringsbedragen in de Aanbestedingsleidraad, zijnde € 2.500.000 per jaar. Graag uw bevestiging. Indien u dit niet kunt bevestigen, verzoekt inschrijver dit te motiveren.</p>	<p>Dit kan CIZ bevestigen.</p>

4	<p>ARBIT 2022 Art. 26.1 Nvl 1, vraag 17</p>	<p>In uw antwoord op vraag 17 van de Nota van Inlichtingen geeft u aan dat u de aansprakelijkheid niet wilt beperken tot directe schade.</p> <p>Echter, in de Aanbestedingsleidraad heeft u de aansprakelijkheidsverzekering wel beperkt tot directe schade. Inschrijver verzoekt u derhalve aan te sluiten bij de Aanbestedingsleidraad, welke ook prevaleert boven de ARBIT en de aansprakelijkheid te beperken tot directe schade. Graag uw akkoord. Indien u niet akkoord bent, verzoekt inschrijver dit te motiveren.</p>	<p>Nvl 1, vraag 17 ging uitsluitend over het leveren van hardware dus het antwoord was niet van toepassing omdat huidige aanbesteding geen hardware betreft.</p> <p>De aansprakelijk voor directe schade en indirecte schade is al beperkt in art. 26.2 en 26.3; verdere beperking tot alleen directe schade gaat te ver en levert geen redelijke risicoverdeling tussen Opdrachtgever en Opdrachtnemer. Dat klemmt te meer nu de risicoverdeling van de ARBIT prima verzekeraar is.</p> <p>Een verzekeringsvereiste wijzigt de contractuele aansprakelijkheid niet en brengt, mede gelet op artikel 26 ARBIT-2022, niet mee dat aansprakelijkheid voor indirecte schade komt te vervallen. De rangorde strekt ertoe eventuele tegenstrijdigheden op te lossen, niet om een verzekeringsvereiste aan te merken als een contractuele uitsluiting van indirecte schade.</p>
5	<p>ARBIT 2022 Art. 26.4 sub d Nvl 1, vraag 37</p>	<p>Gegadigde verzoekt u om deze positie te herzien en deze bepaling te verwijderen zodat deze niet langer strijdig is met een recent vonnis van de Rechtbank Den Haag, die al geoordeeld heeft dat deze contractuele eis aan softwarebrokers disproportioneel is. Gegadigde verwijst naar ECLI:NL:RBDHA:2025:241. Kunt u dit bevestigen?.</p>	<p>CIZ heeft kennisgenomen van de door Inschrijver aangehaalde uitspraak ECLI:NL:RBDHA:2025:241 die CIZ primair plaatst in het licht van het wel of niet eisen van c.q. nodig zijn van een verwerkersovereenkomst. CIZ merkt op dat zij in dit geval niet verlangt van een Inschrijver met wie zij een Raamovereenkomst wenst aan te gaan dat deze Inschrijver zelf rechtstreeks een verwerkersovereenkomst met CIZ dient te sluiten op het niveau van de raamovereenkomst, omdat CIZ niet verwacht dat de broker als verwerker in de zin van de AVG zal handelen. Mogelijk kan het nodig en relevant zijn om een verwerkersovereenkomst te verlangen in geval van een betreffende nadere offerte of nadere overeenkomst vanwege het handelen door de alsdan betreffende partijen; oftewel tussen CIZ en de betreffende softwareleverancier vanwege diens mogelijke persoonsgegevens verwerking (bijvoorbeeld bij, maar niet beperkt tot, cloud), ervan uitgaande dat Inschrijver als broker ook dan zelf geen persoonsgegevens verwerkt in de rol van verwerker. Mede gelet op artikel 4.3 van de concept raamovereenkomst houdt het CIZ zich het recht voor om in geval van een nadere offerte (uitvraag) / nadere overeenkomst extra voorwaarden ten aanzien van de verwerking van persoonsgegevens te stellen, waaronder ten aanzien van een verhoogde of onbeperkte aansprakelijkheid die zij alsdan passend en proportioneel acht voor de relevante nadere opdracht. Tegen deze achtergrond is CIZ bereid om artikel 26 lid 4 sub d als volgt te laten gelden: <i>"Artikel 26.4 sub d is niet van toepassing op deze Raamovereenkomst. Opdrachtgever zal per Nadere Offerte (uitvraag) of Nadere Overeenkomst overwegen of artikel 26 lid 4 sub d voor een bepaalde opdracht alsnog of in bepaalde aangepaste mate van toepassing dient te zijn in de relatie tussen Opdrachtgever en de betreffende softwareleverancier."</i></p>

6	ARBIT 2022 Art. 26.4 sub c Nvl 1, vraag 37	Voorschrift 3.9 D van de Gids Proportionaliteit geeft helder aan dat de aanbestedende dienst geen onbeperkte aansprakelijkheid mag verlangen. Juridisch wordt de reikwijdte van artikel 26.4 sub b) hiermee verder uitgebreid. Advisering en accuraat handelen zijn verplichtingen die niet wezenlijk verschillen van de andere verplichtingen van de Opdrachtnemer onder onderhavige overeenkomst waarvoor de aansprakelijkheid wel beperkt is; mede gelet op de beperkte marges blijft onbeperkte aansprakelijkheid een disproportioneel en onverzekerbaar risico. Wij verzoeken u dan ook deze bepaling te verwijderen. Kunt u dit bevestigen?	Voorschrift 3.9 D van de Gids Proportionaliteit brengt niet met zich mee dat een aansprakelijkheidsbeperking moet worden geaccepteerd op opzet en/of grove schuld, sterker een dergelijke aansprakelijkheidsbeperking zou vernietigbaar zijn. Het Röntgenstralen-arrest (HR 14 april 1950, NJ 1951/17) gaat over de beperking van aansprakelijkheid en de beperking van exoneratiebedingen. De Hoge Raad oordeelde dat een arts niet via een contract kan uitsluiten dat hij aansprakelijk is voor de gevolgen van een medisch onverantwoorde behandeling. Artikel 26.4 sub c wordt als volgt aangepast: <i>"in geval van aanspraken op schadevergoeding ten gevolge van nalatig handelen door Opdrachtnemer op het terrein van intellectuele eigendomsrechten. De aansprakelijkheid voor de inbreuk makende handeling ligt bij de producent van de software."</i>
7	Nvl 1, vraag 33 Raamovereenkomst, Artikel 2.2	U geeft aan dat alle in de Nvl I aangegeven wijzigingen zullen worden verwerkt in de Raamovereenkomst, en dat de rangorde om die reden ongewijzigd blijft. Onder V&A 36 bevestigt u dat Artikel 38 t/m 41 ARBIT 2022 niet van toepassing zijn; deze wijziging is echter niet verwerkt in de gewijzigde concept Raamovereenkomst. Om misverstanden te voorkomen, verzoeken wij u daarom de oorspronkelijke vraag te honoreren. Kunt u dit bevestigen?	De rangorde van documenten blijft ongewijzigd. De ARBIT-2022 artikelen 38 t/m 41 gaan over de koop van computers, laptops en servers. Dit is niet van toepassing binnen de betreffende aanbesteding. Om deze reden zijn de artikelen automatisch ook niet van toepassing. Dit nader beschrijven in de Raamovereenkomst is om deze reden niet van toegevoegde waarde.
8	Nvl 1, vraag 25	Indien de aanschaf en implementatie van een SAM tool onderdeel wordt van de opdracht, is aanvullende basisinformatie nodig om een passende en realistische offerte te kunnen opstellen. Doorvraag: Kunt u aangeven of u bereid bent om, in dat geval, de volgende (indicatieve) informatie te verstrekken ten behoeve van het opstellen van een offerte voor SAM tooling en implementatie: <ul style="list-style-type: none"> • Het aantal eindgebruikers; • Het aantal endpoints / servers (indien van toepassing); • De belangrijkste softwareleveranciers die in scope zijn; • De globale omvang en complexiteit van de ITomgeving (onpremise / cloud / hybride); • Eventuele integratievereisten met bestaande systemen (bijv. CMDB, AD, Intune, SCCM). Deze informatie wordt uitsluitend gebruikt voor scoping en prijsbepaling en kan indien gewenst op hoofdlijnen of indicatief worden aangeleverd.	CIZ vraagt om proactieve SAM-support. Aanschaf en implementatie van een SAM-tool maken geen onderdeel uit van deze aanbesteding en worden, indien aan de orde, op een later moment bepaald. Voor deze aanbesteding volstaat de reeds verstrekte informatie. Voor het overige verwijzen wij voor nu naar de informatie die reeds is verstrekt.
9	Nvl 1, vraag 60	Kan er een verwachte scope worden afgegeven op het aantal aanvragen van audit en compliancy vraagstukken?	Op basis van de huidige inzichten is de verwachting dat CIZ dit maximaal 3 maal per jaar zal vragen. Voor meer informatie over audits zie Nvl 1, het antwoord op vraag 60.
10	Nvl 1, vraag 60	Indien deze ondersteuning als (optionele) dienstverlening wordt voorzien, verzoeken wij u te bevestigen of het prijzenblad hierop mag worden aangepast, door: <ul style="list-style-type: none"> • Het opnemen van een consultancy / service fee voor audit en complianceondersteuning, en • (indien van toepassing) het expliciet scheiden van deze dienstverlening van eventuele tooling of licentiecomponenten. 	Het prijzenblad wordt niet aangepast, CIZ verzoekt u dit in te calculeren in het opslagpercentage. CIZ gaat ervan uit dat wanneer het SAM-beheer op orde is, dit een marginale inspanning zal zijn.
11	Nvl 1, vraag 25	Naar aanleiding van uw antwoord willen wij graag meer duidelijkheid over hoe u de SAM scope precies voor zich ziet. 1. Begrip van de behoefte Kunt u bevestigen of het uw intentie is dat de Software partner: - daadwerkelijk SAM tooling en operationele SAM dienstverlening levert, of	Zie het antwoord op vraag 8.

12	ARBIT 2022 Art. 73.2 Nvl 1, vraag 9	<p>In de onderhavige overeenkomst treedt gegadigde op als broker en levert zij softwarelicenties waarvan het intellectueel eigendom en het onderhoudsbeleid bij de betreffende softwareleveranciers berust. Correctief onderhoud is in de praktijk veelal afhankelijk van door de leverancier beschikbaar gestelde patches, fixes of nieuwe versies.</p> <p>U geeft aan dat gegadigde verantwoordelijk blijft voor correctief onderhoud gedurende de overeengekomen termijn, ook indien Opdrachtgever ervoor kiest niet steeds de nieuwste versies te installeren. Kunt u toelichten welke concrete werkzaamheden en verantwoordelijkheden u in dat geval bij gegadigde belegd ziet, indien een storing of gebrek uitsluitend door de softwareleverancier kan worden opgelost en/of uitsluitend via een update of nieuwe versie kan worden verholpen?</p>	<p>In een brokerconstructie blijft Opdrachtnemer contractueel aanspreekpunt en verantwoordelijk voor regie en escalatie richting de softwareleverancier: dit volgt uit de systematiek van de ARBIT-2022 waarin het risico van derden in beginsel bij Opdrachtnemer ligt. Dat correctief onderhoud feitelijk afhankelijk is van de leverancier, ontslaat Opdrachtnemer niet van de verplichting om zich maximaal in te spannen om een oplossing te realiseren, alternatieven te bieden of de impact te mitigeren. Van Opdrachtnemer wordt in dat geval verwacht dat zij de storing analyseert, escalaties uitvoert, voortgang bewaakt en Opdrachtgever actief adviseert over noodzakelijke updates of workarounds. Een nadere beperking van de verantwoordelijkheid acht CIZ niet wenselijk gelet op de continuïteit van de dienstverlening.</p>
13	Nvl 1, vraag 65	<p>U stelt een solvabiliteits eis van 0,25. Deze eis achten wij zonder meer hoog.</p> <p>Voor gegadigde is dit niet haalbaar en vooral onredelijk omdat solvabiliteit van gegadigde geen daadwerkelijke solvabiliteits-, operationeel- of continuïteitsrisico met zich meebrengt.</p> <p>In de aanbestedingsstukken geeft u aan dat, indien niet aan deze eis wordt voldaan, gegadigde met alternatieve bewijsmiddelen – zoals een nadere financiële onderbouwing – kan aantonen dat zijn financiële draagkracht toereikend is.</p> <p>Kunt u bevestigen dat dit betekent dat een lagere solvabiliteit dan 0,25, mits deugdelijk financieel onderbouwd, eveneens als acceptabel wordt beschouwd?</p> <p>Daarbij merken wij op dat wij, gelet op onze zelfstandige en stevige financiële positie, bij voorkeur geen gebruikmaken van een concerngarantie, mede gezien het feit dat de moedermaatschappij geen operationele rol vervult en er geen sprake is van betalingsverplichtingen. Dit betreft bovendien een intern zeer intensief intern traject die feitelijk niet nodig is.</p> <p>Wij wijzen er tevens op dat een solvabiliteits eis van deze omvang in vergelijkbare aanbestedingen doorgaans niet wordt gesteld en dat wij al decennialang een betrouwbare en financieel gezonde samenwerkingspartner zijn.</p> <p>Graag ontvangen wij uw bevestiging dat een jaarverslag met accountantsverklaring volstaat, dan wel dat een lagere solvabiliteit dan 0,25, mits deugdelijk financieel onderbouwd, eveneens als acceptabel wordt beschouwd.</p>	<p>CIZ bevestigt dat in het geval van een solvabiliteit lager dan 0,25, er met alternatieve bewijsmiddelen aangetoond mag worden dat de financiële draagkracht toereikend is. Bijvoorbeeld via een concerngarantie óf nadere financiële onderbouwing, eventueel door het aanleveren van een jaarverslag met accountantsverklaring met daarbij een deugdelijke financiële onderbouwing.</p>

14	Nvl 1, vraag 54	<p>In Bijlage 1 – Programma van Eisen, eis 10, staat: “Opdrachtnemer stelt onderhoud en support (en instructiemateriaal) op geleverde licenties (zoveel mogelijk) in het Nederlands beschikbaar.”</p> <p>In Vraag 54 van de Nota van Inlichtingen geeft u aan dat onderhoud, support en instructiemateriaal ook in het Engels beschikbaar mogen zijn. Inschrijver constateert dat hiermee wordt bevestigd dat Engelstalige ondersteuning is toegestaan.</p> <p>Inschrijver vraagt zich af of u zich er bewust van bent dat u nu toestaat dat supportgesprekken (inclusief technisch inhoudelijke ondersteuning) in het Engels gevoerd kunnen/zullen worden.</p> <p>Gelet op de aard van de opdracht, de beoogde gebruikersgroep en de mogelijke complexiteit van de materie, lijkt het ons wenselijk dat support in het Nederlands aangeboden wordt. Gezien het feit dat er voldoende Nederlandse inschrijvers zijn, zou dit voor de aanbesteding ook geen problemen op moeten leveren.</p> <p>Inschrijver verzoekt u daarom eis 10 als volgt aan te passen: “Opdrachtnemer biedt support aan Opdrachtgever in het Nederlands. Onderhoud en instructiemateriaal worden zoveel mogelijk in het Nederlands, en indien dit niet beschikbaar is, in het Engels, beschikbaar gesteld.”</p> <p>Gaat u hiermee akkoord? Zo niet, graag uw onderbouwing.</p>	<p>Nederlands heeft de eerste voorkeur. Indien een leverancier uitsluitend Engelstalige support kan leveren (bijvoorbeeld bij specifieke softwareleveranciers), is dit toegestaan.</p>
15	Nvl 1, vraag 1 Aanbestedingsleidraad 6.3.1	<p>In deze paragraaf, en in uw antwoord op vraag 1, is bepaald dat Inschrijver na voorlopige gunning zowel door een accountant goedgekeurde jaarrekeningen over de afgelopen twee boekjaren moet aanleveren als een afzonderlijke door een accountant afgegeven verklaring waaruit blijkt dat aan de minimale solvabiliteits- en liquiditeitsratio's wordt voldaan.</p> <p>Uit de door een accountant goedgekeurde jaarrekeningen zijn deze ratio's echter rechtstreeks en objectief af te leiden, daarnaast bevat deze al een ondertekende accountantsverklaring. Hierdoor vormt de eis voor het aanleveren van een 'specifieke accountantsverklaring waaruit de ratio's blijken' enkel een overbodige extra administratieve last voor inschrijvers aangezien de verklaring geen toegevoegde waarde heeft ten opzichte van de reeds ondertekende en gecontroleerde jaarrekening inclusief accountantsverklaring.</p> <p>Hierom verzoeken wij u nogmaals om te bevestigen dat de door een accountant goedgekeurde jaarrekeningen, waarin de financiële gegevens voor de gevraagde ratio's volledig zijn opgenomen, volstaan als bewijs voor de gestelde minimumeisen. Indien u dit niet kunt bevestigen verzoeken wij u nader toe te lichten in welk opzichte de door u gestelde eis met betrekking tot de 'specifieke accountantsverklaring' de extra administratieve last voor inschrijvers rechtvaardigt.</p>	<p>CIZ gaat bij nader inzien akkoord met het aanleveren van een door een accountant goedgekeurde jaarrekening over de afgelopen twee boekjaren. Als uit de jaarrekening direct de ratio's af te lezen zijn zal CIZ deze gebruiken, als deze niet direct af te lezen zijn zal CIZ de berekening maken op basis van de aangeleverde gegevens.</p>
16	TenderNed, Gunningscriterium Prijs	<p>In TenderNed dient inschrijver onder gunningscriterium prijs een bedrag (inschrijfprijs) in te vullen.</p> <p>Kunt u bevestigen dat inschrijver 0,00 mag invullen en dat gunningscriterium prijs enkel wordt beoordeeld op basis van het opslagpercentage dat is ingediend in het prijzenblad?</p>	<p>U kunt € 0,01 invullen. Enkel het ingediende opslagpercentage wordt beoordeeld.</p>

17	Licentie-renewal governance	<p>In antwoord op vraag 29 wordt aangegeven dat de contracteigenaar van een product of dienst beslissingen neemt over renewals.</p> <p>Kan CIZ verduidelijken of de Opdrachtnemer een proactieve rol verwacht wordt te spelen bij het signaleren en voorbereiden van renewals (bijvoorbeeld via een renewal-planning), of dat dit primair bij CIZ ligt?</p>	<p>Ja, er wordt een pro-actieve rol van de Opdrachtnemer verwacht, zoals uitgelegd in het kader van onze verwachtingen t.a.v. SAM-support en de rol die CIZ hierbij van de Opdrachtnemer verwacht. Zie ook paragraaf 3.2.2 Scope van de Aanbestedingsleidraad.</p> <p>De Opdrachtnemer signaleert tijdig (minimaal 3 maanden van te voren) aflopende contracten, levert een renewal-planning inclusief advies (gebruik, kosten, alternatieven) en ondersteunt bij besluitvorming.</p> <p><u>De uiteindelijke beslissing ligt bij CIZ.</u></p>
18	Tail spend vs. strategische vendors	<p>In de beantwoording van vraag 26 wordt aangegeven dat de expertise van inschrijvers wordt benut bij het professionaliseren van SAM.</p> <p>Kan CIZ verduidelijken of de huidige licentieportfolio voornamelijk bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kleinere softwareleveranciers ("tail spend") • enkele strategische leveranciers • of een combinatie van beide? 	<p>Een combinatie, waarbij men mag uitgaan van de 80-20-regel. Het portfolio bestaat uit enkele grotere leveranciers aangevuld met een bredere 'tail' van kleinere leveranciers.</p>
19	Portal / dashboard	<p>In relatie tot licentiebeheer, rapportages en governance wordt in de aanbestedingsstukken gesproken over inzicht en optimalisatie.</p> <p>Kan CIZ verduidelijken of zij verwacht dat de Opdrachtnemer een portal of dashboard ter beschikking stelt voor inzicht in licenties, contracten en renewals, of dat rapportage ook via periodieke rapportages kan plaatsvinden?</p>	<p>Beide is mogelijk. We hebben diverse kwaliteitscriteria omschreven, waarbij het de inschrijver vrij staat om hier een eigen invulling aan te geven.</p>
20	SAM tooling	<p>In de beantwoording van vraag 25 geeft CIZ aan dat er momenteel geen bestaande SAM-oplossing aanwezig is en dat inschrijvers worden uitgenodigd om tooling en/of dienstverlening voor Software Asset Management voor te stellen.</p> <p>Kan CIZ verduidelijken in hoeverre verwacht wordt dat:</p>	<p>Zie het antwoord op vraag 8.</p>